Jaargang 107. Vrijdag, 11 Augustus 1848. No. 64.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD VOOR DE STAD GRONINGEN EN OMMELANDEN.

PUBLICATIE.

DE STAATSRAAD, GOUVERNEUR van de *Provincie Groningen*, brengt ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat het Zijne Excellentie den tijdelijken Minister van Oorlog behaagd heeft, den aankoop, voor rekening van het Rijk, te bevelen van een aantal geschikte **RIJPAARDEN**, benoodigd voor het Leger, en dat de betaling dier aan te koopen Paarden zal geschieden *bij de Aflevering*.

De voorname vereischten der bovenbedoelde Paarden zijn als volgt:

De Paarden zullen niet jonger dan 5 jaren, noch ouder dan 7 jaren, niet kleiner dan een el, 4 palmen, 8 duimen, 5 strepen, en niet grooter dan 1 el, 5 palmen, 3 duimen, 5 strepen moeten zijn, alles gemeten onder eene galg van den onderkant van het ijzer des voorhoefs, tot op het midden van de schoft.

De Paarden moeten zijn ruinen of merriën, langstaarten, voorts bruinen, vossen of zwarten; geene bonte witte zullen aangenomen worden, evenmin geene klaphengsten.

De Paarden moeten zijn wélgevormd, geëvenredigd in hunne deelen en sterk, met eene uitgebouwde schoft, breede borst, vier goede beenen, vrij van spatten en gallen, hooge en harde hoeven, kort gekoot, goed van gezigt en zonder eenig gebrek aan de oogen, hebbende vooral eenen goeden adem en geschikt zijnde voor den zadel of voor het tuig, naar gelang van de dienst, waartoe zij bestemd zijn.

De keuring, aankoop, aflevering en betaling der bovenbedoelde Paarden zal plaats hebben te *Winschoten*, op Dingsdag, Woensdag, Donderdag en Vrijdag, den 15, 16, 17 en den 18den Augustus aanstaande, telkens des morgens te negen uren te beginnen.

En worden alle Eigenaars van Paarden, vallende in de bovengemelde vereischten, opgeroepen en uitgenoodigd, om op evengenoemden tijd en plaats hunne Paarden ter verkoop aan te bieden, voor welke een *goede* prijs zal worden betaald, en deze *dadelijk* voldaan.

En opdat deze kome ter kennis van elk en een iegelijk, dien zulks aangaat, zal dezelve worden gedrukt, gepubliceerd en geaffigeerd ter plaatse, alwaar men gewoon is zulks te doen, en voorts in de *Provinciale Groninger Courant* geïnsereerd worden.

Aldus gedaan in het Provinciehuis te *Groningen*, op Maandag, den 17den Julij 1848.

De Staatsraad, Gouverneur voornd.,
RENGERS.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 18den Augustus 1848, des voormiddags te elf uren, in een der appartementen van het Provinciehuis te *Groningen*, zal, door den STAATSRAAD, GOUVERNEUR van de provincie *Groningen*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een' der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, in het bijzijn van den HOOFD-INGENIEUR van den WATERSTAAT in deze provincie, onder nadere approbatie, worden aanbesteed:

1) *Het Herleggen van een vak Steenglooijing aan de Zeeweringen ten Zuidoosten van* Delfzijl, *achter* Oterdum, *tusschen de Hoofden no. 15 en 16, sluitende tusschen bestaande Steenglooijingen.*

2) *Het Verhoogen van den zoogenoemden* Dollardsdijk, *ten zuidoosten van* Delfzijl, *van de laatste zware Steenglooijing op den hoek van* Fimel *tot het begin van den* Finsterwolderpolderdijk, *lang ongeveer 4830 ellen.*

3) *Het doen van eenige Herstellingen aan de Zeeweringen ten Zuidoosten van* Delfzijl *en langs de oevers van* Reide.

4) *Het Onderhouden der Zeeweringen wederzijds* Delfzijl, *gerekend van den 1sten Julij 1848, tot en met den 30sten Junij 1849, met de Herstelling der te ontstane Stormschaden en Leverantie van eenige Materialen.*

5) *Het Onderhouden der Haven van de* Zoltkamp, *gerekend van den 1sten Julij 1848 tot en met den 31sten Junij 1854.*

6) *Het Onderhouden van de Dijkgaten en Veerdammen van het Veer te* Wierum, *de* Wierumer Schouw *genoemd, met de Veerpont, Sloep en verder Toebehooren, gerekend van den 1sten Julij 1848 tot en met ultimo Junij 1851; en*

7) *Het Beplanten met Kaphout, enz. van een gedeelte van den Grindweg van* Appingedam *naar* Noordbroek, *en het vervolgen der reeds bestaande Beplanting op den Weg van* Groningen *tot* Onderdendam (in massa).

Deze Aanbestedingen zullen geschieden bij Inschrijving en Opbod.

De Bestekken, waarnaar de bovengemelde Aanbestedingen zullen plaats hebben, zullen, boven en behalve aan het Ministerie van Binnenlandsche Zaken te *'s Gravenhage* en in het Provinciehuis te *Groningen*, ter lezing liggen: te *Groningen*, in den Doelen, bij de kasteleins VAN DER LAAN, erven EEKHOFF, wedw. BONTEKOE en de wedw. DE JONGE, alle aan de Groote Markt; voorts in de Oude Munster; in het Blaauwe Paard; bij den kastelein VISSER, in de Zon; bij den kastelein RASKER, op den hoek van het Ameland; in de Stads Herberg en in de Slingerij, buiten de Apoort; bij den kastelein MIDDELKOSTER, bij de Ebbingepoort, en bij den kastelein VAN WARTUM, in de Altena; te *Zoutkamp*, bij den kastelein DE VRIES; te *Warfhuizen*, bij de wedw. ELINGA; te *Winsum*, bij den kastelein WIERSEMA; te *Onderdendam*, in het Gemeentehuis en in het Zijlvesterhuis; te *Bedum*, bij den kastelein J. J. WEG; te *Appingedam*, bij de kasteleins HOEKSTRA, WIERSUM en HOUWING; te *Delfzijl*, bij de kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK, B. ROELFSEMA, ROMELING en de wedw. WEITS; te *Martenshoek*, bij den kastelein MEURS; te *Zuidbroek*, bij den kastelein MONKHORST; te *Winschoten*, bij den kastelein WISSEMAN; te *Nieuwe Schans*, bij den kastelein SMIT; te *Veendam*, in het Gemeentehuis; te *Grijpskerk*, bij den kastelein DE BOER, en te *Zuidhorn*, bij de wedw. OSSENTJUK.

De aanwijzing in *loco* zal plaats hebben den vierden dag vóór de Aanbesteding; — zullende voorts bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat en bij den Ingenieur VAN ESSEN, te *Groningen*, nadere informatiën te bekomen zijn.

GRONINGEN, *De Staatsraad, Gouverneur voornoemd:*
5 Augustus 1848. RENGERS.

RUSLAND.

PETERSBURG, 31 Julij.

Tot op den 28sten Julij waren hier 2896 cholerazieken in behandeling gebleven; dien dag kwamen er 187 bij, 211 genazen en 82 zijn gestorven. Den 29sten waren 2240 zieken in behandeling, 132 kwamen er dien dag bij, 188 genazen en er stierven 68. Den 30sten Julij bleven er 2116 lijders in behandeling. Uit een verslag, opgenomen in het militair medische journaal, handelende over den loop der epidemie in Rusland, blijkt, dat te Petersburg sedert het eerst ontstaan van de ziekte, dat is van den 30sten Junij tot den 21sten Julij, 19772 personen zijn aangetast, 4884 genezen en 11069 gestorven zijn. In geheel Rusland zijn sedert het onstaan der epidemie, dat is van den 28sten Oct. 1846 tot den 5den Julij 1848, 290,318 personen daardoor aangetast en 116,658 gestorven.

ITALIE.

VAN DE GRENZEN, 4 Augustus.

Luidens berigten uit Milaan, van den 2den dezer, stond het hoofdkwartier van *Karel Albert* te Lodi (vijf mijlen van Milaan, op den weg van Cremona naar dee hoofdstad van Lombardye). Men schrijft, dat *Karel Albert* aldaar eene vaste stelling zoude aannemen, om den Oostenrijkers het voortdringen tot Milaan te beletten. Te Milaan zelve heerschte de meeste geestdrift tot het versterken en verdedigen van de stad. — Van het tooneel des oorlogs is geen nieuws.

DUITSCHLAND.

VAN DEN RIJN, 3 Augustus.

De gevolmagtigden der Centraal-Rijnscheepvaarts-Commissie hebben de volgende punten op den 22sten der vorige maand vastgesteld: 1) Tot op verder bevel kan geene stoomboot (noch voor reizigers, noch voor goederen) en geene sleepboot, behalve die, welke reeds op den 1sten Augustus dezes jaars in dienst waren, ter bevaring van den Rijnstroom toegelaten worden. Vaartuigen echter, welke vóór den 1sten Augustus, door overeenkomsten van leverantie, op de werven besteld waren, zijn van deze bepaling uitgesloten, in zoover daarvan bij de bevoegde overheid, binnen 14 dagen van den dag der bekendmaking van dit besluit, zal kennis gegeven worden. 2) Tot op nadere beschikking zullen geene nieuwe magtigingen of patenten voor de Rijnscheepvaart uitgegeven worden.

FRANKFORT, 6 Augustus.

De Hongaarsche Stenden willen eene groote deputatie naar Inspruck zenden, om dáár hun verlangen te kennen te geven, dat, wanneer de Keizer niet zelf ten spoedigste in Hongarije kwam, de aartshertog *Frans Joseph* (de vermoedelijke troon-opvolger) als Koning van Hongarije en de nevenlanden van dit rijk reeds nu gekroond zoude worden.

— Het Oostenrijksche regeringsblad verkondigt, dat het ministerie voor het openbaar onderwijs de opheffing der seminariën (Konvikte) onvermijdelijk geacht heeft voor eene goede hervorming van het onderrigt, en dat reeds maatregelen genomen zijn, om daartoe over te gaan.

— Het *Frankforter Journal* van gisteren spreekt van het daarzijn eens plans, om, tevens met de staatkundige eenheid, ook die der kerk in Duitschland te herstellen en alzoo, bij den vooruitgang in den cirkel des tijds, geheel tot het standpunt van de zestiende eeuw terug te keeren. Het ontwerp zou gevormd zijn door den zich thans te Frankfort ophoudenden professor *Gfrörer*, van Freiburg, die *de weder-opbouwing der oude Duitsche Roomsch-Catholijke kerk als een der gevolgen van de herstelling van het Duitsche rijk* proclameert. Tot bereiking van het doel stelt hij voor, dat door den tegenwoordigen Paus *Pius IX*, zoo in zijnen naam als in dien zijner opvolgers, aan de Protestanten, die in den schoot der Roomsche kerk zouden willen terug keeren, de volgende regten zouden worden toegezegd: 1) het Avondmaal, naar verkiezing, in den eenen of den anderen der beide vormen te mogen gebruiken; 2) den Duitschen Bijbel te gebuiken; 3) vereenvoudiging der kerkelijke ceremoniën en beperkte gebruikmaking van het Latijn bij de godsdienstoefening; 4) magtiging aan de bisschoppen, tot afschaffing van sommige voor de Protestanten aanstootelijke zaken, zoo als, onder anderen, het ten toon stellen van reliquiën; 5) erkenning der huwelijken van getrouwde Protestantsche predikanten, die *met hunne gemeenten* tot de moederkerk zouden overkomen; 6) uitsluiting van de Jezuïten-orde uit Duitschland; 7) vrije keuze in den vorm van de biecht.

„ Wil de Paus," dus besluit professor *Gfrörer*, „ons deze punten toegeven, zoo kunnen wij Protestanten met eere overgaan." Het *Frankforter Journal* meent echter van zijnen kant, dat slechts zeer weinige Protestanten vermeenen zouden, datgene met eere te kunnen doen, wat professor *Gfrörer* met zijne eer bestaanbaar acht.

GROOTBRITTANJE.

LONDEN, 5 Augustus.

Eene sterke zucht tot emigratie naar Australië begint zich te openbaren, en het getal schepen naar Zuid-Wales en Zuid-Australië, dat op zes per maand gesteld was, is tot acht vermeerderd. De tijd van den overtogt is thans tot op 72 dagen bekort.

— Met de Westindische stoomboot heeft men berigten van St. Croix, een der Deensche Antilles, meldende, dat de slaven hunne vrijheid hadden verlangd, hetwelk hun werd toegestaan, doch hiermede niet tevreden, verdreven zij den gouverneur, bevrijdden de gevangenen, staken de stad gedeeltelijk in brand en verwoestten eene menigte plantaadjen. De gouverneur is in Engeland aangekomen.

Van den 7den. Bij het Gouvernement is de verblijdende tijding ontvangen, dat *Smith O'Brien*, de aanvoerder der Iersche insurgenten, te Thurles is gearresteerd, waar hij toevallig door den conducteur van eenen spoortrein werd herkend.

FRANKRIJK.

PARIJS, 5 Augustus.

In de helft der week bedroeg het getal der personen, door de acht militaire commissiën als tot in vrijheid stelling geregtigd aangewezen, reeds meer dan 900; de tot transportatie aangewezenen zijn 750 in getal en 90 zijn aan de krijgsraden overgegeven. Van de tweede cathegorie meent men, dat reeds eenigen naar het eiland Mayotte ingescheept zijn. Minder schuldigen zullen naar Algerie gezonden worden, waarheen ook een aantal werklieden vertrekken zou; doch de Nationale Vergadering heeft besloten, alvorens eene commissie uit haar midden naar Algerie te zenden, om zelve de plaatselijke gelegenheid aldaar te gaan onderzoeken en de geschiktste punten tot kolonisatie uit te kiezen.

— Het blad *l' Estafette* zegt, dat het Bewind op het spoor is van een zeer ijverig voortgezet plan, ten einde de geheime gezelschappen, zoo te Parijs als in de departementen, op nieuw te organiseren. Er wordt van eene drukke correspondentie over dit onderwerp tusschen den minister van justitie en de procureurs-generaal der republiek gesproken.

— De kosten, die thans voor de bewaring en het onderhoud der gevangenen besteed worden, bedragen 17,500 fr. daags.

— De heer *von Schnitzer*, buitengewoon gezant der Oostenrijksche regering, die zich naar het hoofdkwartier van Koning *Karel Albert* begeven had, ten einde er voorstellen tot schikking te doen, is hier aangekomen, maar schijnt regtstreeks naar Londen te zullen doorreizen.

— De regtsgeleerdheid heeft een gevoelig verlies geleden. Gisteren morgen is hier plotseling overleden de heer *Séguier*, laatstelijk eerste president bij het hof van appèl te Parijs. Hij heeft gedurende 46 jaren eene geregtelijke betrekking bekleed. In 1815 werd hij tot pair van Frankrijk, na de Julij-omwenteling tot vice-president van de Kamer der Pairs benoemd.

— Zoo als men weet, vordert Frankrijk van Spanje eene aanzienlijke som wegens de kosten van den oorlog in 1823. Men zegt, dat de Spaansche regering het beginsel van deze schuldvordering erkend heeft, en dat er eene gemengde commissie, om het juiste bedrag op te maken, benoemd is.

— De gezindte der Moravische broeders heeft aan de Regering verlof gevraagd, om een collegie in deze hoofdstad te stichten. Men weet, dat te Hernhut in Saksen het dirigerend collegie gevestigd is, dat vertakkingen heeft door geheel Duitschland, Zwitserland, Engeland, Nederland, Rusland en de Vereenigde Staten.

— Een detachement Polen is van Straatsburg vertrokken, om zich bij het Poolsche legioen te voegen, dat thans in Italië tegen de Oostenrijkers strijdt.

— De langs gewonen weg ontvangene berigten uit Italië loopen tot den 1sten Aug. en komen hoofdzakelijk op het volgende neder: Op dien dag waren uit Turijn de Fransche en Engelsche zaakgelastigden naar het hoofdkwartier van Koning *Karel Albert* vertrokken, terwijl de Engelsche zaakgelastigde, de heer *Abercomby*, tevens plan had, om zich bij den maarschalk *Radetzky* te begeven. Beider doel is, om eene wapenschorsing tusschen de oorlogvoerende partijen tot stand te brengen, ten einde inmiddels over het sluiten van den vrede te kunnen onderhandelen. Van zijn' kant moet het Sardinische ministerie aangenomen hebben, de Fransche interventie niet in te roepen, dan in geval de voorgestelde wapenschorsing geweigerd zoude worden. Indien *Radetzky* echter toegaf, zou Sardinië, gedurende de onderhandeling, zich onthouden van elken stap, welke Frankrijks interventie zou kunnen ten gevolge hebben.

— Partikuliere brieven uit Milaan, dd. 2den Augustus, door de Italiaansche gezanten te Parijs ontvangen, melden, dat de Oostenrijkers, het Piëmonteesche leger, dat zich te Cologno geconcentreerd had, overrompelende, bij Paullo de Adda overgetrokken, zich naar Milaan begevende, en alles op hunnen togt verbrandende en verwoestende.

Van den 7den. De Nationale Vergadering heeft heden de beraadslaging voortgezet over het wets ontwerp op de zamenstelling van de Jury en hetzelve aangenomen.

— Met 3 verschillende spoortreinen zijn thans 700 ter transportatie veroordeelden naar Havre gebragt. Eenige oogenblikken voor het vertrek van den eersten trein heeft de policie een aantal geweren bemagtigd, die naar het station van Nantes gezonden werden. Dit heeft eenige sensatie verwekt. Onmiddellijk na hunne aankomst zijn de insurgenten op het stoomfregat *Ulloa* ingescheept, hetwelk terstond in zee gestoken is. Men zegt, dat dit vaartuig naar Belle-Isle stevent, waar de opstandelingen voorloopig zullen bewaard worden.

— Men verzekert, dat 4 a 5000 man de ter deportatie veroordeelden zal volgen en als bezetting zal blijven in de tot hun verblijf bepaalde kolonie. Wat de plaats betreft, waarheen zij vervoerd worden, deze is gisteren avond vastgesteld, doch is deswege nog niets bekend.

— Bij besluit van het hoofd der Uitvoerende magt, dd. gisteren, is de interdictie, te rekenen van dien dag, opgeheven van de volgende dagbladen, bij besluit van den 27sten Junij jl. geschorst: *La Révolution*; *la Vraie République*; *l'Organisation du Travail*; *la Presse*; *l'Assemblée Nationale*; *le Napoléon Républicain*; *le Journal de la Canaille*; *le Père Duchêne*; *le Pilori*; *la Liberté* en *le Lampion*. De *Presse* en de *Assemblée Nationale* zijn reeds heden weder verschenen.

— Eergisteren is voor het hôtel van den heer *Thiers* een schot gelost, dat waarschijnlijk voor hem bestemd was. Een beboeftig meisje werd daardoor in den rug getroffen. De policie had den heer *Thiers* reeds vooraf gewaarschuwd. Bijna was de heer *Mignet*, die, even als de heer *Thiers*, een witten hoed draagt, het slagtoffer van dien aanslag geworden.

Bij onderscheidene leden van de Nationale Vergadering zijn dreigbrieven besteld. Ook de heer *Bauchart*, rapporteur van de commissie van onderzoek heeft er een ontvangen van den volgenden inhoud: „ Uw rapport is slechts een zamenweefsel van logens. Het eenige, dat mij troost, is, dat dit rapport, naar ik hoop, uw vounis van .... 1794 zal zijn. Tot later. WILL. LECOINTRE."

Van den 8sten. Gisteren heeft men aan de leden der Nationale Vergadering een voorstel medegedeeld, dat naar het comité van justitie werd verzonden, en aldus luidt: „ Ik vraag de vergadering, dat zij verlof geve, om tegen mij vervolgingen in te stellen. LAMENNAIS."

— De heeren *B. Sale* en *A. Ricci* zijn gisteren bij den generaal *Cavaignac* ontvangen, om, zoo als men zegt, ook van hem de onverwijlde interventie van Frankrijk in Italië te verzoeken. De generaal *Cavaignac* moet hierop hebben geantwoord, dat het Gouvernement dienaangaande met het hof van St. James in onderhandeling was, waarvan het gezamenlijke aanbod eener bemiddeling aan de krijgvoerende partijen het waarschijnlijke resultaat zal wezen. Men verzekerde gisteren avond, dat de grondslagen van deze bemiddeling reeds tusschen de beide Gouvernementen waren vastgesteld en dat door alle middelen aan Europa de rampen van eenen algemeenen oorlog zouden worden bespaard.

— Luidens de berigten uit Milaan, heeft de stad in hare nabijheid een geretrancheerd kamp. Reeds kampeerde er een gedeelte der troepen. De Koning kwam den 3den voor de poorten van Milaan; hij heeft zijn hoofdkwartier te St. Georges, buiten de Romeinsche poort, opgeslagen. De berigten nopens het Italiaansche leger zijn geruststellende. De Piëmonteesche infanterie schijnt echter zoodanig geleden te hebben, dat zij nog 5 of 6 dagen rust behoeft. De vijand heeft zich nog niet naar den kant van Brescia gewend; al e pogingen strekken daarheen, om Milaan te bereiken en de Po bij Piacenza over te trekken, welke echter nog door de Italianen verdedigd wordt. Uit Turijn ontvangen brieven geven ontzettende bijzonderheden nopens het verlies, in de laatste dagen door de Piemontezen geleden. Onder anderen is eene geheele divisie in de pan gehakt, waarvan slechts 8 officieren ontkomen zijn.

Het *Journal des Débats* deelt heden berigten van den 4den mede, langs buitengewonen weg ontvangen, en volgens welke de generaal *Radetzky* onder Milaan kampeerde.

NEDERLAND.

'sGRAVENHAGE, 8 Augustus.

Thans zijn bekend het voorloopig verslag der commissie van rapporteurs uit de afdeelingen der Tweede Kamer, en de memorie van beantwoording van de Regering, over het wets-ontwerp, houdende eene *belasting op de bezittingen en inkomsten*.

Blijkens het verslag, heeft de meerderheid der Kamer geoordeeld, dat het *dezer* Kamer niet meer voegde, zulke gewigtige onderwerpen te behandelen, en dat het beter ware, eene dergelijke belastingwet voor te dragen, zoodra de grondwets-herziening volvoerd zou zijn. Men meende vrij algemeen, dat de som der buitengewone behoeften, waarin voorzien moet worden, te hoog geraamd was; de groote meerderheid achtte het daarbij niet raadzaam, *nu* reeds over te gaan tot de gelijktijdig voorgestelde afschaffing en vermindering der accijnsen. — Maar niet alleen om hare ontijdigheid keurde de meerderheid de voorgedragen wet af; ook het voorstel op zich zelf eener belasting op de bezittingen vond geene goedkeuring.

In de memorie van antwoord geeft de Regering te kennen, dat het hier de groote vraag geldt, *of men de lasten des oogenbliks op de toekomst zal verschuiven, al of niet?*

De minister wil dit *niet*. De ondervinding heeft bewezen, hoe gevaarlijk zulks is. Ook voor het overige kan de Regering zich niet met de gemaakte hoofdbedenkingen vereenigen. Zij verlangt dus, dat het ontwerp van wet verder behandeld worde en hoopt op eene aanneming.

Evenwel neemt de Regering genoegen met eenige voorgestelde veranderingen. Zoo is de vrijstelling uitgestrekt tot degenen, die *f* 3000 of minder bezitten, en voor de inkomsten tot beneden *f* 800.

Onder de bijlagen tot deze memorie komt voor de volgende OPGAVE *van de koloniale Producten, welke in 1848, tot den 1sten Augustus van dat jaar, reeds zijn verkocht.*

287,821	picols koffij,	netto opbrengst	*f*	3,032,200
614,218	» suiker,	»	»	4,252,700
7,047	» indigo,	»	»	1,633,100
103	» cochenille,	»	»	25,200
4,814	» tabak,	»	»	62,600
			f	9,007,800.

Blijkens eene andere bijlage is het deficit, waarin voorzien moet worden, thans te berekenen op ruim *f* 10 millioenen in plaats van nagenoeg *f* 11 millioenen.

— De commissie van rapporteurs heeft geoordeeld, dat het ontwerp een nieuw onderzoek in de afdeelingen vereischte.

Van den 9den. De beraadslagingen over de ontwerpen van wet tot wijziging van de Grondwet zullen aanstaanden Maandag bij de Tweede Kamer der Staten Generaal beginnen.

— Gisteren is Z. Exc. de minister *Lightenvelt* uit Maastricht alhier aangekomen, en dadelijk bij Z. M. den Koning ten gehoore ontvangen.

— De gezant der Fransche Republiek, de heer *Delure*, is bij Z. M. ter maaltijd genoodigd.

— De regering heeft zeer voldoende berigten uit Limburg ontvangen; het is den heer minister *Lightenvelt* gelukt, onder de krachtige medewerking der autoriteiten aldaar, de bedreigde rust en orde te bewaren, en alzoo mede te werken tot een doel, dat de Duitsche Bondsstaten even zeer als Nederland moeten waarderen, dat is de handhaving der

bestaande wetten en de bescherming van personen en eigendommen.

De beweging van troepen in Limburg heeft dan ook geene andere strekking gehad. (*Staats-Courant.*)

AMSTERDAM, 8 Augustus.

Heden morgen, te half elf, had alhier, in het Kerkgebouw van de Doopsgezinde gemeente, de 64ste Algemeene Vergadering der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen* plaats, in tegenwoordigheid van een groot aantal afgevaardigden uit onderscheidene departementen en van vele toehoorders.

De voorzitter, de hoogl. *S. Muller*, opende deze vergadering met eene sierlijke redevoering, waarin hij, na een' blik op het gewigtig tijdvak sedert 1830, toen hij voor den derde keer het voorzitterschap bekleedde, uit de tijdsomstandigheden de stof zijner rede ontleende en zeide de beantwoording te zullen beproeven van de vraag: *welk belang heeft de Maatschappij Tot Nut van 't Algemeen bij de tegenwoordige gesteldheid van Europa in het algemeen en van Nederland in het bijzonder.* Ter beantwoording dezer vraag, wees de spreker op de *onzekerheid der stoffelijke kracht*, de *veranderlijkheid der verstandelijke kracht* en de *vastheid der godsdienstige kracht* in het leven der volken.

Uit het verslag, door den algemeenen secretaris namens het hoofdbestuur uitgebragt, is gebleken, dat men slechts het verlies van één departement te betreuren had, hetwelk vergoed is door de oprigting van vijf anderen. Het gezamenlijk getal departementen beliep alsnu 284, te zamen bestaande, volgens de officiële opgaven, uit 13,729 leden, waarvan 13,093 contribuerende en 636 honoraire. — In het hoofdbestuur der Maatschappij was eenige verandering voorgevallen, door het aftreden der heeren *D. A. Portielje* en *H. Beijerman*, in wier plaatsen de heeren *van Gilse* en *W. J. C. van Hasselt* verkozen waren.

De rekening en verantwoording was behoorlijk onderzocht en goedgekeurd; de bijdrage der leden voor de algemeene kas was thans tot op slechts *f* 2 verminderd. Het batig saldo bedroeg, behalve de reserve, in weerwil der slechte tijdsomstandigheden, nog ongeveer *f* 4000.

Uit het verslag over de *uitgeschrevene* prijsvragen blijkt, dat van de zeven prijsvragen, in 1846 uitgeschreven, onbeantwoord waren gebleven: no 1. eene Nederlandsche Orthoëpiek; no. 4. over de volksspelen; no. 5. over de werkzaamheden binnenshuis. Er waren de volgende antwoorden ingekomen: op no. 2. *Eene zedeleer in korte spreuken*, enz., 2 antwoorden. Op no. 3. *Een bundel verhalen voor het volk*, 2 antwoorden, die beide zijn afgekeurd. Op no. 6. *Over den invloed van het huiselijk leven*, tien antwoorden, waarvan geen der bekrooning waardig is gekeurd. Op no. 7. *Over de ontginning van woeste gronden*, waarop drie antwoorden zijn ingekomen.

Van de twee antwoorden op no. 2 (eene zedeleer) is de *gouden* medaille waardig gekeurd, dat, waarbij als kenspreuk was gevoegd een versje van *Cats* „herkaauw", enz. Bij de opening van het naambriefje bleek daarvan schrijver te zijn de weleerw. heer *J. R. Eilers Koch*, pred. te Wildervank.

Van de drie antwoorden op no. 7, is de bekrooning met eene gouden medaille en toelage van *f* 250 waardig gekeurd het antwoord, kenbaar door de spreuk: „*Rien n'est beau que le vrai*" enz., waarvan bij opening van het naambriefje schrijver bleek te zijn de heer *G. van Konijnenburg, Cz.*, ridder der militaire Willems-orde, directeur der kolonie Frederiks-oord en van de Maatschappij van Weldadigheid.

Van de verdere werkzaamheden dezer vergadering vermelden wij hier slechts de voorlezing, bij monde van den heer *Bruno Tideman*, van het rapport der commissie ter zake van de landverhuizing, waarbij mededeeling werd gedaan van de berigten betreffende deze zaak, voor zoo verre die waren ingekomen uit Suriname, New-York en Washington, van eene persoonlijke conferentie met den minister van koloniën, enz. Als bijzonderheden uit dat verslag deelen wij mede, dat de commissie, naar aanleiding van de haar toegekomene inlichtingen, het geheele aantal landverhuizers uit de Nederlanden gedurende 1845, 46 en 47 op niet meer dan 7000 begrootte, waarvan ½ landlieden waren, en dat zij voor deze landverhuizing geene algemeene oorzaak gevonden had, maar meende, dat verscheidene oorzaken zamenliepen, als godsdienstige bezwaren, aansporing van bijzondere personen, verminderde welvaart, zorg voor de toekomst, hooge lasten, vrees voor pauperismus; op de vraag, of er overbevolking bestond, meende de commissie te moeten antwoorden, dat er in Nederland nog wel werk voor Nederlanders was; dat voorts de landverhuizing af te raden, maar door kolonisatie te vervangen was, enz. Verder werd het voorstel der commissie zelve, om *diligent* verklaard en *gecontinueerd* te worden, aangenomen, en tevens besloten, het voorgelezene rapport geheel of gedeeltelijk, naar het oordeel van het hoofdbestuur, op te nemen in de Bijdragen.

— De vereeniging ter bevordering van de belangen des Boekhandels hield op gisteren, in den tuin *de Nederlanden*, hare eenendertigste jaarlijksche vergadering, die door meer dan 80 boekhandelaren, uit verschillende provinciën van ons vaderland, werd bijgewoond. Deze vergadering werd als gewoonlijk besloten met een' vriendschappelijken maaltijd, waarbij onderscheidene toasten, zoowel op het welzijn van Vaderland en Vorst, als op den bloei van den Nederlandschen Boekhandel, werden uitgebragt.

— Bij het consulaat-generaal van Denemarken is officiëel berigt ontvangen, dat, volgens koninklijk besluit van den 1sten Aug., behalve de thans geblokkeerde havens Swinemunde, Wolgast en Cammin, als ook Kiel met den uitloop van het Sleeswijksche Kanaal bij Holtenau, verder van den 15den Augustus af geblokkeerd zullen worden: Greifswald en de oostelijke inloop van Straalsund, de Elbe, Weser en Jahde.

— In eenen brief aan Zijne Majesteit den Koning, welke, met de letter X onderteekend, voor weinige dagen in het licht is verschenen, vindt men gewag gemaakt van een geheel nieuw financiëel stelsel, welks voorname verdienste zou bestaan in het vervangen de accijnsen door andere belastingen, waaronder vooral eene inkomsten-belasting, à 4 pCt., en een hoofdgeld, te zamen berekend op *vijfentwintig millioenen* opbrengst.

Wij meenen slechts één woord aangaande de raming van opbrengst dezer belasting in het midden te moeten brengen.

In Engeland bedraagt de *income-tax* 3 percent der inkomsten. Zij wordt geheven over Engeland en Schotland alleen, en dus over eene bevolking van 18 millioenen zielen. Zij brengt op, in ronde som, 5,000,000 p. st. of *f* 60,000,000.

Wilde men nu aannemen, dat Nederland even rijk is als Engeland, en dat dus, in verhouding tot de bevolking, eene inkomsten-belasting van 3 percent evenveel hier te lande als in Engeland zoude afwerpen, dan zoude dit (alzoo de bevolking van Nederland 1/6 deel bedraagt van die van Engeland en Schotland) in ronde som bedragen *f* 10,000,000, en 4 percent alzoo *f* 13,333,333.

Het behoeft echter geen betoog, dat de rijkdom van Nederland, in evenredigheid tot de bevolking, oneindig geringer is, dan die van Groot-Brittanje.

De ondervinding van vroegere jaren heeft geleerd, dat, bij heffingen op de inkomsten hier te lande, ieder percent ongeveer een millioen opbrengt.

Naar deze rekening zouden de ingezetenen, om de som door den heer *X.* becijferd bijeen te brengen, één vierde van hunne inkomsten moeten opofferen. (*Staatscourant.*)

— Een partikuliere brief wil weten, dat Rusland, zich thans openlijk verklarende, op zijne beurt eene soort van ultimatum aan het Pruissische kabinet, door middel van zijn' gezant, den heer *Meyendorff*, zou hebben doen beteekenen. Rusland zou in dit stuk de sluiting eischen van de wapenschorsing, welke het Frankfortsche parlement niet wil ratificeren. Indien deze sluiting op den 15den dezer niet was tot stand gekomen, zouden de vijandelijkheden door Denemarken hervat worden, en daar Denemarken alleen noodzakelijkerwijze het onderspit zou moeten delven in een' strijd tegen Duitschland, zou het én Zweden én Rusland te hulp roepen, die beiden aan de oproeping gehoor zouden geven. Terwijl de Deensche vloot de havens in de Noordzee zou blokkeren, zou eene Russische der Oostzee insluiten; daarenboven zou zich een Russisch legercorps bij de Deensche troepen voegen, niet alleen om Jutland te verdedigen, maar ook om in het noordelijk grondgebied van Pruissen te vallen. Zweden zou almede zijn contingent tegen Duitschland leveren.

Van den 9den. Wij ontvangen door buitengewone gelegenheid de Engelsche dagbladen van gisteren ochtend:

Eergisteren avond heeft lord *Palmerston* in het Huis der Gemeenten op eene tot hem gerigte vraag verklaard, dat de Engelsche evenzeer als de Fransche Regering de noodzakelijkheid gevoelden, om een einde aan den oorlog in Italië te maken. Hij hoopte, dat de beide Regeringen er in slagen zouden, om hunne bemiddeling door de strijdende partijen te doen aannemen.

— Over geheel Duitschland heeft den 6den dezer de plegtigheid der inhuldiging van den Rijksbestuurder plaats gehad. Met uitzondering van Pruissen en Hannover hebben allerwege de troepen daaraan deel genomen. In de beide genoemde landen geschiedde zulks alleen door de gewapende burgerij.

— In de vergadering van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, van heden, is behandeld eeu voorstel van Leeuwarden, dat namelijk daarin bestaat, om aan de Tweede Kamer der Staten Generaal een adres, in de algemeene vergadering der maatschappij gearresteerd, in te leveren, houdende bedenkingen tegen art. 224 van het gewijzigd ontwerp van grondwet, over het onderwijs. In het concept-adres, dat het departement er bijvoegt, en dat aan de vergadering wordt voorgelezen, geeft de maatschappij te kennen, dat zij de bedenkingen deelt in de bureaux der kamer tegen dat artikel gemaakt; bedenkingen, die zij met genoegen gezien heeft, dat in het antwoord der Regering gedeeltelijk zijn opgelost, door de bijvoeging, dat „het onderwijs aan de aanhoudende zorg der Regering blijft aanbevolen." De maatschappij meent echter, zegt het adres verder, dat hiermede niet alles is voorgekomen; waarom zij meent, er op te moeten blijven aandringen, dat men de bijvoeging: „met eerbiediging van elks godsdienstige begrippen" ter zijde laat, daar het haar voorkomt, dat die bijvoeging niet dan hoog schadelijk voor het onderwijs zijn kan, ja het met gewissen ondergang bedreigt.

Geen tak van wetenschap toch kan op scholen behandeld worden zonder in eenige mate, hoe gering dan ook, daarbij een of ander godsdienstig gevoel aan te rakén, waartegen dus de eerste de beste moedwillige knaap met de Grondwet in de hand zoude kunnen opkomen en zoodoende het onderwijs onmogelijk maken.

Het voorstel werd uitvoerig toegelicht door den hoogl. *P. Hofstede de Groot;* waarna ook de heer van *Dam van Isselt* hierover het woord voert. Nadat het uitvoerig bestreden was door den heer *Portielje*, een der hoofdbestuurders, en nog zeer vele afgevaardigden gesproken hadden, werd het bewuste voorstel tot adres in algemeen door meerderheid van stemmen goedgekeurd, met voorbehoud, dat eene commissie wijziging zal brengen, vooral in dat gedeelte, hetwelk op de bijvoeging *met eerbiediging*, enz. betrekking heeft.

MAASTRICHT, 5 Augustus.

Heden morgen is eene troepen-kolom infanterie en kavallerie vertrokken, om naar Sittard op marsch te gaan. Deze troepen zullen Maandag hunne intrede in Sittard doen en in die stad en hare omtsreken gekantonneerd blijven.

— Vrijdag jl. heeft er in de gemeente Nuth eenige wanorde plaats gehad op het oogenblik, dat de mobiele kolom aldaar doortrok. Het gemeente-bestuur de militaire magt bevolen hebbende, de Duitsche vlag, die zonder deszelfs toestemming geheschen was, weg te nemen, poogden eenige personen zich daartegen te verzetten. Terwijl men zich bezig hield met een onderzoek naar de bewerkers dezer daad, trachtte de heer *Kerckhoff*, gewezen griffier, het regt van deze nasporing te betwisten. Eene hevige woordenwisseling werd daarover gehouden. De heer *Kerckhoff* liet zich door zijne drift vervoeren en verzette zich tegen de overheid, die gemeend heeft hem te moeten arresteren. De gevangene is naar Heerlen gebragt, en de justitie heeft zich gisteren naar die plaats begeven, om een geregtelijk onderzoek te doen.

Van den 6den. Van alle zijden uit de provincie ontvangt men berigten, dat het zeer rustig is, en dat de militairen met de meeste voorkomendheid door de ingezetenen worden ingenomen en behandeld; intusschen gaat men voort met dáár, waar het vereischt wordt, van de zijde der hooge autoriteiten, den vasten wil aan den dag te leggen, dat men alle pogingen tot stoornis der zoo zeer gewenschte rust wil tegengaan en beteugelen. Zoo worden overal, waar de Duitsche vlag, zonder voorafgaande vergunning van de Gedeputeerde Staten, op de kerken of aan de gemeentehuizen is opgestoken, onmiddellijk bevelen gegeven, om dezelve in te halen; een oud-griffier van een kantongeregt, welke zich tegen dat inhalen in zijne gemeente had verzet, is gearresteerd, doch, na door den regter-commissaris en officier van justitie gehoord te zijn, wederom ontslagen, en is een ambtenaar van het bestuur der registratie, welke zich grovelijk schijnt te hebben vergrepen, onmiddellijk in zijne functiën geschorst, en door een' surnumerair vervangen. Al deze maatregelen en bewijzen van cordaatheid worden algemeen goedgekeurd, en doen het vertrouwen herleven, dat Limburg niet anders, dan in de volstrektste noodzakelijkheid zal verlaten worden.

KAMPEN, 5 Augustus.

Heden werd op eene plegtige wijze onthuld het gedenkteeken, dat de leerlingen van wijlen den heer *J. van Wijk, Rz.*, op het graf van hunnen leermeester hadden gesticht. Nadat de onderscheidene genoodigden tegenwoordig waren, had deze onthulling plaats en werd door de leerlingen een koorgezang aangeheven, waarna door twee leden der commissie het woord gevoerd werd. De heer *R. v. Wijk, Az.*, bedankte namens de familiebetrekkingen de leerlingen, welke ten slotte andermaal een koor zongen.

HAARLEM, 6 Augustus.

In den afgeloopen nacht is eene zware misdaad gepleegd in de naburige gemeente Velzen, op Beeckesteijn, het buitenverblijf van den gepens. generaal jhr. *W. F. Boreel.* Naar hetgene wij daaromtrent vernemen, is de genoemde generaal, omstreeks een uur, in zijn slaapvertrek, hetwelk gelegen is in de beneden-verdieping van het gebouw, op zijne legerstede gevonden, badende in zijn bloed en zeer zwaar aan het hoofd gewond, terwijl de huisknecht, die op het roepen zijns meesters ontwaakt en toegeschoten was, tevens een raam van dat vertrek vond openstaan en verscheidene voorwerpen van meer of mindere waarde vermiste. De wonden schenen met eene bijl, of dergelijk voorwerp, toegebragt te zijn: hoewel zij van zeer ernstigen aard moeten wezen, vleide men zich, dat de toestand van den hoogbejaarden generaal niet hopeloos was. Er zijn onverwijld alle nasporingen gedaan, om den dader of de daders te ontdekken. Te dien einde hebben ook de regterlijke beambten uit deze stad terstond zich naar de plaats van het misdrijf begeven.

AMERSFOORT, 7 Augustus.

Heden zijn van de *tien* geëxamineerde jongelieden *vijf* toegelaten.

Van den 8sten. Heden zijn *twaalf* jongelieden geëxamineerd, die allen zijn aangenomen.

In de eerste week zijn 57 jongelieden geëxamineerd, en daarvan 47 toegelaten en 10 afgewezen.

LEIDEN, 7 Augustus.

Wij vernemen met genoegen, dat de heer *J. de Wal* de benoeming tot gewoon hoogleeraar in de regtsgeleerdheid aan onze hoogeschool heeft aangenomen.

Professor *Cobet* zal, zoo men zegt, in den volgenden akademischen cursus de werkzaamheden van den hoogleeraar *Peerlkamp*, het doceren namelijk der algemeene geschiedenis, op zich nemen.

ASSEN, 7 Augustus.

In de beide voorgaande weken zijn door twee boerenknechten te Westerbork, op den kant van eene uitgegravene sloot in een stuk groenland, gevonden onderscheidene gouden en zilveren Spaansche munten met het jaartal 1572; de gouden hebben de grootte van een' dukaat, de zilveren van een' rijksdaalder, daalder, gulden, dertiendehalf en vijfstuiversstuk, zijnde alle goed geconserveerd.

— In den nacht van den 3den op den 4den Aug. jl. zijn te Odoorn twee stoute diefstallen gepleegd, de eene in den voornacht ten huize van den kastelein *Jan Eissen Schutrup*, aan wiens huis het kelderkozijn met het raam geheel uit den muur is gebroken, en door welke opening de dieven in den kelder zijn geklommen en daaruit hebben gestolen 13 flesschen rooden wijn, 6 flesschen brandewijn, 1 flesch bitter en ongeveer 20 ponden wol; de andere ten huize van den predikant *Lieftinck*, alwaar de dieven aanvankelijk getracht hebben onder den muur door in de kamer te komen, doch schijnen al spoedig door een luchtgat te hebben bespeurd, dat ze onder den planken-vloer uitkomen zouden, waarna ze beproefd hebben in den kelder te dringen; doch dit was niet gemakkelijk: in het kelderkozijn bevonden zich dikke, zeer kort op elkander geplaatste ijzeren traliën, welke zoo digt op elkander stonden, dat geen der einden van een' boeren hooiboom daartusschen kon gebragt worden, om de staven uit te buigen; doch door eene dikke wagenplank werd de eerste staaf zoodanig krom gebogen, dat de boom tusschen het kozijn en deze staaf kon gebragt worden, waardoor deze en vervolgens nog drie zulke staven zijn uitgebroken; door deze opening in den kelder geklommen, schijnen de dieven eerst beproefd te hebben, door de deur in den gang en het binnenhuis te komen; doch, daar de deur stevig gesloten was, is het verder binnendringen belet, terwijl de pogingen, om de kelderdeur open te buigen of het slot te doen springen, zijn mislukt. De dieven hebben uit den kelder eenige flesschen wijn, madera en brandewijn, benevens gekookt rookvleesch en eijeren medegenomen. Reeds te 4 uren in den morgen heeft de heer burgemeester, bijgestaan door ongeveer 50 ingezetenen, de daders nagespoord, zonder hen te vinden. Evenwel is het gestolene, met uitzondering van eenige flesschen wijn, weder teregt gekomen. Twee commiezen, te Exlo gestationeerd, waren dien nacht juist in surveillance in het veen tusschen Stads-Kanaal en Exloërveen, welke omstreeks 4 uren van de zijde van dit gehucht zagen aankomen drie manspersonen, ieder een pak op den rug dragende; zij hebben getracht die personen aan te houden, doch deze hebben op het zien der commiezen hunne pakken weggeworpen, en zich met de vlugt gered. In de pakken waren al de te Odoorn gestolene goederen, behalve eenige flesschen wijn, zoodat deze beide stoute diefstallen door dezelfde personen schijnen gepleegd te zijn.

GRONINGEN, 10 Augustus.

Bij Koninklijk besluit van den 31sten Julij jl. (no. 49), is aan JAN NIEVEEN, van beroep sjouwer, wonende te Groningen, kwijtschelding verleend van de *gevangenisstraf* van vijf jaren, waartoe hij, bij vonnis der Arrondissements Regtbank, van den 6den April ll., ter zake van *eenvoudigen diefstal* en *vroegere veroordeeling wegens misdaad* — en tevens van het *brandmerk*, waartoe hij, met daarenboven vijfjarige rasp- of tuchthuisstraf, bij arrest van het Provinciaal Geregtshof, van den 2den Junij daaraanvolgende, ter zake van *diefstal bij nacht, op de aanhoorigheid van een bewoond huis*, van *eenvoudigen diefstal* en van *herhaling van misdaad*, is verwezen.

— De Hooge Raad heeft, naarmen verneemt, bij arrest van den 8sten dezer, het door H. V. *c. s.* ingesteld *beroep in cassatie* van het arrest van het Provinciaal Geregtshof, houdende veroordeeling ter zake van de op den 28sten Junij des vorigen jaars, hier ter stede, gepleegde buitensporigheden, *verworpen.*

— Het alhier ter stede van tijd tot tijd aangevoerde krijgsmateriëel is wederom met het navolgende vermeerderd: Zaturdag, den 5den, dezer zijn per beurtman van Amsterdam aangekomen eenige kisten met sabels; Maandag, den 7den dezer, een tjalkschip van Delft, geladen met granaten en houwitsers, waarvan een gedeelte naar Delfzijl is vervoerd, en gisteren een tjalkschip, insgelijks van Delft, geladen met kisten vol sabels voor kavallerie en infanterie, alsmede ijzeren voetstukken en vestingbokken. Deze goederen worden in het arsenaal alhier opgezet.

— Heden morgen arriveerde alhier in de haven het schooner schip *Margaretha Maria Amelia*, zullende bevaren worden door den kapitein H. G. SMIT, van de Nieuwe Pekela, en gebouwd voor rekening eener reederij, onder directie van den heer N. J. MOUTHAAN, te Amsterdam, op de scheepstimmerwerf van den heer E. H. MEURSING, te Hoogezand. Dit is het tweede schooner schip, dat binnen kort op die werf gebouwd is, en waarvan het eerste niet alleen snel zeilt, maar in alle opzigten voldoet.

— Als een staaltje van behendigheid, is ons het volgende medegedeeld:

Zekere koopman te Meppel, gisteren aldaar tegenwoordig zijnde bij de aankomst der Hollandsche postkar, welke naar Groningen moest vertrekken, vernam van den postiljon, dat op nommer 17894 de prijs van *f* 100,000 was gevallen. Terstond neemt voornoemde koopman een paard en chais en ijlt daarmede naar Assen, alwaar hij bij den heer VAN SOMEREN, debitant der Loterij, informeert, of hij van no. 17894 ook nog ⅕ in koop had; zulks ontkennend beantwoord zijnde, bevindt de heer VAN SOMEREN echter, dat hij daarvan nog $\frac{1}{10}$ disponibel heeft. Dit wordt aan den bezoeker in koop afgestaan. Een half uur na dezen koop verneemt de heer VAN SOMEREN tot zijne verbazing, wat de koopman zoo veel tijd eerder had geweten.

— Men schrijft ons van Termunten en Delfzijl, van den 9den Augustus, dat door den dien nacht gewoed hebbende storm op de Eems betreurenswaardige ongelukken zijn voorgevallen. Van eenige tjalken, die op de ballastplaat, de Paap genoemd, lagen, is reeds bekend, dat men daarbij het verlies heeft te betreuren van den schipper R. J. HUNT en diens 12jarig zoontje, welke personen zich, met nog drie andere, welke laatsten door een ander vaartuig zijn gered, aan boord bevonden van het aan eerstgenoemden toebehoorende, met ballast beladen tjalkschip, dat bij Oterdum aan den dijk is geslagen; een ander vaartuig is vermoedelijk gezonken, waarvan het volk weg zal zijn, althans ziet men aan den Oostvrieschen wal duidelijk een schip in zinkenden staat, nu op deze, dan op gene zijde overslaande, drijven; — terwijl een derde, E. A. VENNINGA, zoo gelukkig was, heden morgen de haven te Termunterzijl te bereiken. Onderscheidene goederen, als luiken, watervaten, planken en dergelijke scheepsgoederen spoelen nog gedurig aan den dijk.

— Als eene bijzonderheid wordt ons gemeld, dat in den verleden herfst werden verpoot, in den tuin van W. SMITH, te Beerta, vijf planten van het roode raapzaad, welke heden hebben opgebragt vier oncen zaad; een N.l. wigtje, op eene naauwkeurige schaal gewogen, bevat 580 korrels, zoodat elke plant ruim 46,000 korrels heeft terug gegeven.

Werktuig om het rijpe graan te droogen.

De aardappelziekte gepaard met de veelvuldige regens, waardoor wordt belet, dat rijpe graangewassen in tijds op de gewone wijze behoorlijk droog worden ingeoogst, leiden bij velen tot bijzondere overdenkingen: zoodanige overdenkingen hebben een' landeigenaar in dit gewest op het denkbeeld gebragt, om een werktuig daar te stellen, waarop in een regenachtig saizoen, bij enkele drooge dagen, de rijpe graanschoven, waarvan de grootste bovenste helft reeds droog is, doch door het natte onderdeel belet worden om in te halen, binnen een' zeer korten tijd volledig zouden kunnen worden gedroogd.

Dit werktuig bestaat in drie schragen ter breedte van 2 ellen 25 duimen n. m., waarop drie sparren ter lengte van 8 ellen 50 duimen n. m. met losse pennen op eene tusscheuruimte van 75 Ned. duimen (of zoo veel ruimer als de lengte der schoven het zullen toelaten) worden vastgemaakt.

Hierop kan men plus minus, naar de dikte der schoven, 50 stuks, met de ondereinden naar buiten gekeerd, te droogen leggen op een' dag, zoo als verleden Zaturdag, den 5den Augustus, en zoude men deze handelwijze vijfmaal hebben kunnen vernieuwen, hetwelk een getal van 225 schoven bedraagt; met tien zulke werktuigen had men op dien dag 2250 schoven naar behooren kunnen droogen, zoodat dezelve nog op dien dag hadden kunnen worden in de schuur gebragt, terwijl deze zonder dat werktuig óf niet goed droog zijn binnen gebragt, óf nog op het veld zijn blijven staan, onder afwachting, dat eenige elkander opvolgende drooge dagen en nachten eene gunstige gelegenheid, om dezelve naar behooren droog in te halen, zullen aanbieden, of, ingeval van teleurstelling, dezelve grootelijks op het veld te zien verloren gaan.

Dezelfde landeigenaar heeft zoodanig werktuig door A. VAN DER HEIDE, Mast-, Blok- en Pompmaker bij de Weêrklank te Leeuwarden, doen maken; hetzelve is aldaar heden ter bezigtiging en zal morgen als een geschenk worden gezonden aan eenen oordeelkundigen meijer, om in gebruik te worden gesteld, en, met zoodanige verbeteringen, als het gebruik zal leeren, vermeerderd, op eigene kosten tot zoodanig getal, als hij zal noodig hebben, te worden gemaakt. — Een raad tot het bouwen van mangelwortel, door dezen meijer opgevolgd, heeft zijn doorzigt geleid tot de uitvinding, dat varkens, door de gewone ziekte aangetast, in geval zij *in tijds* genoegzaam met mangelwortel worden gevoed, daarvan geheel herstellen; eene ondervinding van eenige jaren heeft dit bevestigd.

Tot boven gemeld werktuig zijn gebruikt: drie Nerva's sparren, lang zoogenoemd dertig voeten, drie dito, lang zoogenoemd twintig voeten en negen taaije pennen. Zij, die belang stellen in het behoud der eerste levensbehoeften, of tot redding van den oogst voor dit en opvolgende saizoenen, begunstigen hunne meijers spoedig met zulke geschenken; terwijl den landbouwers in het algemeen wordt aanbevolen, om zich zoo spoedig mogelijk zulke werktuigen aan te schaffen en daaraan zoodanige werktuigen aan te brengen, als de ondervinding zal leeren.

LEEUWARDEN, 8 Augustus 1848. (*Leeuw. Cour.*)

Ingezonden Stukken.

Ziekenbussen

„D'un côté spéculation sur ce qu'il y a de plus digne de pitié, sur la misère des classes pauvres; de l'autre avilissement de l'art, la médecine au rabais, des médicaments sophistiqués, le pharmacien se faisant marchand, et agissant comme tel, adultérant sa marchandise, le medecin rampant devant un apprenti cordonnier, mendiant les bonnes graces d'un garçon tailleur! O infamie! voilà ce qu'on veut introduire en".... [*Groningue.*]

Ieder ding heeft twee handvatsels; zoo ook de ziekenbus. Van de

eene zijde beschouwd, — van die zijde n.l., welke in de *Groninger Courant* van den 1sten Aug. door eenen (ongenoemden) » *Voorstander van nuttige inrigtingen*" is afgemaald — bezit de op te rigten ziekenbus wel iets aanlokkelijks. » PHILANTHROPIE" ziedaar het schoone woord, 't welk aan die zijde met groote letteren in de bus is gegrift. — Wat er aan de andere zijde geschreven staat is — voor het doel der oprigters — wijsselijk door dien » Voorstander van nuttige inrigtingen" voor het oog der menigte verborgen gehouden. Dáár staat doorgaans een schrikbeeld, dat niets dan ramp en ellende voor de lijdende menschheid om zich verspreidt, een » hydre aux cent têtes, qui se repait des sueurs de la classe prolétaire et contamine de sa bave le corps médical" — » het beeld van den rondvretenden kanker voor den handwerksman." In het hart van dat schrikbeeld leest men het afschuwelijke woord: » *egoisme*."

Is zelfzucht het beginsel, waarvan de ziekenbussen uitgaan, dan behoeft het geene verwondering te baren, dat zich over het algemeen geene echt philanthropische mannen als oprigters van zulk eene inrigting hebben opgedaan. Was die inrigting wezenlijk nuttig voor de lijdende menschheid, dan zou Groningen, waar zoo velen ten beste der maatschappij belangeloos werkzaam zijn, niet zoo lang er van verstoken zijn gebleven, te minder nog, daar reeds voor jaren door een zedelijk ligchaam het plan tot oprigting eener ziekenbus ontworpen — maar weder verworpen werd, omdat er, naar men teregt meende in te zien, noodzakelijk schandelijke gevolgen uit voortvloeijen moesten. Was menschlievendheid het beginsel, waarvan zij uitging, dan zou zij niet zoo dikwerf eene geldwinning worden voor hare directeuren, eene geldwinning, ten koste van de lijdende behoefte, eene geldwinning, waarvoor ieder, die wèl denkt, zich schamen moest. Was haar beginsel niet zedeloos, dan zouden hier geene twee belangen tegenover elkander staan, die nimmer in botsing mogen komen, het financiëel belang van directeur of apotheker, en het belang, 't welk de lijdende menschheid in eene onbekrompene geneeskundige verpleging stelt, daar toch de eersten zich bij eenige aanhoudende ziekte moeten opofferen, of het leven der laatsten aan hunne zelfzucht ten offer moeten brengen. Was het beginsel rein, dan zou de reeds zoo lang en zoo dikwerf geuite wensch van velen voorzeker niet meer onvervuld zijn gebleven, de wensch: » dat het Bestuur » niet, zoo als thans, aan een' of twee personen werd opgedragen, » maar aan *zaakkundige* en *invloedrijke* mannen, zoo niet liever aan » zedelijke ligchamen, aan de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, » aan algemeene Diakengezelschappen en derg., — om wijders de » wetten aan het plaatselijk Bestuur en aan de Geneeskundige Com- » missie ter goedkeuring te overleggen" enz. — Maar ook, juist wijl het beginsel onedel is, spannen in- en buiten ons land ware menschenvrienden samen, om die inrigtingen, waar zij bestaan, de nederlaag te geven. En hier, te Groningen, poogt men op te bouwen, wat elders met alle kracht wordt afgebroken?

Helaas! ja. Twee mannen hebben zich hier ter stede opgedaan, om eene ziekenbus op te rigten, eene ziekenbus, niet slechts voor den minvermogenden handwerksman, maar (blijkens de circulaires) ook voor den gezeten burger. Zóó ver strekt zich zelfs de philanthropie van de beide directeuren der ziekenbus uit. Wie denkt hier niet aan het gebed van den armen Franschman:

» *En ce siècle de fer, siècle, entre tous, impie,*
» — *Ou l'égoïsme est patenté* —
» *Délivrez-nous, Seigneur, de la philanthropie!*
» *Et rendez-nous la charité!*"

Van een' der directeuren verwondert het ons niet, dat hij gaarne die inrigting tot stand gebragt wenschte te zien. Hij heeft haar welligt alleen van de eene, schoone zijde aanschouwd, en misschien gemeend in het administratieve daarvan een onschuldig middel van bestaan te kunnen vinden. Maar dat de andere zijnen naam aan zulk eene inrigting heeft gegeven, dat verwondert ons zeer. Of zijn ook dezen laatsten welligt de heillooze gevolgen van de ziekenbussen onbekend? Dat hij dan toch toezie, vóór het te laat is!

Thans nog iets omtrent het doel van de oprigters der Groninger ziekenbus.

Dat doel is (blijkens de Gron. Cour. en de rondgezondene circulaires) » het hulpeloos lijden van velen, veroorzaakt door het opzien tegen de groote kosten aan geneeskundige hulp verbonden, te voorkomen."

Wij vragen den directeuren in gemoede: wáár wordt in Groningen geleden en geene hulp, geen bijstand door geneesheeren aangeboden? Was het, om den Geneesheeren van Groningen eene smet aan te wrijven, dat zij dit geschreven hebben? Of weten zij niet beter, en hebben zij het zonder onderzoek maar te neêrgesteld? Of hebben zij eindelijk, tegen beter weten aan, zoo gesproken, omdat het hun doel bevorderlijk kon zijn; hebben zij welligt hun geweten kunnen bevredigen met de gedachte, » dat het doel de middelen heiligt?" — *Dit* dienden zij toch te weten, dat den Geneesheer in zijne moeitevolle en dikwijls levensgevaarlijke betrekking eene hoogere drijfveer moet bezielen; de spreuk van den grooten HUFELAND verstaan zij zeker niet, deze spreuk: » Hij, die de geneeskunde niet » als Godsdienst beschouwt, ziet haar aan als de meest onaange- » name, moeitevolle en ondankbare kunst op aarde, en zij moet » hem eindelijk eene groote ligtzinnigheid, eene zonde worden. » Want alleen wat in God gedaan is, is heilig en maakt gelukkig." — Of waren het de apothekers, die den minvermogende op zulke » groote kosten" joegen, van hem zulke schreeuwende winsten eischten?

In dat hulpeloos lijden nu kan de minvermogende huisvader voorzien, door jaarlijks, gezond of ziek, in de bus te storten voor zich en zijne vrouw de som van *f* 9—36 cts., voor zijne kinderen — (want dat zijn maar halve menschen en behoeven dus ook maar halve geneeskundige hulp, of worden maar half zoo dikwijls ziek als volwassenen) — naar gelang van hunnen ouderdom. Dit laatste is niet meer dan billijk, kinderen betalen immers altijd maar de helft. Stellen wij nu eens, dat er 4 kinderen zijn, twee van de eerste — en twee van de tweede klasse, dan beloopen de jaarlijksche contributiën van dat huisgezin eene som van *f* 21—84. Minvermogende huisvaders! rekent, vóór gij deelgenoot van de ziekenbus wordt, eens bedaard na, wat gij het eene jaar door het andere aan geneeskundige hulp hebt opgeofferd. Bedenkt verder, dat gij uwe spaarpenningen in eene bus werpt, die bij de eerstkomende epidemische ziekte gevaar loopt te springen, zullen de te korten niet op eene ellendige wijze door vermindering van kwantiteit of kwaliteit der geneesmiddelen wedergevonden worden. — En dat dit laatste elders werkelijk gebeurt, is geen vermoeden, geene gissing meer. Hooren wij slechts naar de stem der ervaring; letten wij slechts op de woorden van den zoo edelen als geleerden Utrechtschen hoogleeraar MULDER: » Indien degenen, die dit geschrift lezen, eens de gruwelen kenden, » die ik een 14tal jaren heb bijgewoond!.... WAT IK UIT SOM- » MIGE APOTHEKEN VOOR DE ZIEKENBUS HEB ZIEN AFLEVEREN, » WORDT OP DE VEEARTSENIJSCHOOL NIET AAN DE PAARDEN » GEGEVEN."

Wij behouden ons voor, binnen kort de geschiedenis van eenige der voornaamste ziekenbussen mede te deelen en daardoor de schandelijke en ook voor den handwerksman zoo schadelijke gevolgen van die inrigtingen met den vinger aan te wijzen; — de gevolgen, zoo duidelijk uitgedrukt in de woorden, waarmede wij begonnen en voorzeer eindigen: » Van den eenen kant eene speculatie met datgene, » 't welk het meest ontferming verdient, met de ellende van den » onbemiddelden man; van den anderen kant onteering van de » kunst, uitbesteding der geneeskunde bij wijze van afslag, ver- » valsching van geneesmiddelen, de apotheker, koopman wordende, » als zoodanig handelende, zijne koopwaren verbasterende, de ge- » neesheer kruipende voor een' schoenmakersleerling, bedelende om » de gunst van eenen kleermakersjongen! O schande! Zie daar, » wat men invoeren wil...... GRONINGEN!"

† † †

P. S. Bovenstaand stuk was, letterlijk zoo als het hier is medegedeeld, reeds voor de Courant van Dingsdag jl. gezet en gecorrigeerd. Het is toen evenwel niet opgenomen. Wij hebben gemeend, daarin nu niets te moeten veranderen, alhoewel men ons verzekerd heeft, dat er in sommige bepalingen door de HH. Directeuren wijzigingen en veranderingen zijn gemaakt, die juist (het is vreemd!) met onze in dit stuk geuite gevoelens strooken. Onder anderen moet de vroegere berekening bevonden zijn ultermate scheef te staan! — En toch, wie zal ons bewijzen, dat zij nu beter staat? Is het niet onmogelijk, eene vergelijking op te lossen, waarin alle gegevens onbekend zijn? Doch hierover later. — Mogt de eerste gewijzigde bepaling der Directie deze zijn: — » *De directeuren zullen niets in rekening mogen brengen voor hunne administratie, dan uitgaven voor benoodigd papier, pennen, enz.*" — Dan zullen wij haar beginsel huldigen als ware *philanthropie*."

† † †

Iets over het Stedelijk Gymnasium te Groningen.

Zoo velen voor eenige dagen met genoegen de eerste openbare promotie en prijsuitdeeling aan het Gymnasium, hier ter stede gevestigd, bijwoonden, met nog meer genoegen, vertrouwen wij, zullen allen, welke belang in die inrigting stellen, het in druk verschijnen der rede, door den Rector van genoemd Gymnasium bij die gelegenheid uitgesproken, vernomen hebben. Hadden toch de belangrijke veranderingen, die de sedert jaren hier bestaande Latijnsche school in het vorige jaar ondergaan had, en hare vervanging door het tegenwoordig stedelijk Gymnasium, bij velen, wien de wetenschappelijke opleiding hunner eigene kinderen en der jeugd in het algemeen ter harte gaat, en voor wie het doel en de rigting van het Gymnasium nog min of meer onbekend was, den wensch doen ontstaan, dienaangaande het een en ander te vernemen, die wensch is bij de openbare promotie van den 8sten Julij l.l. vervuld geworden; en zoo ook niet allen even voldaan de gehoorzaal verlaten hebben, toch gelooven wij den heeren Curatoren dank te moeten zeggen, dat zij den spreker tot de uitgave zijner rede hebben uitgenoodigd. De woorden, bij die gelegenheid gesproken, verdienden toch niet alleen gehoord te worden, neen, zij moesten gelezen, herlezen, zij moesten behartigd worden. Of zal de indruk, dien die woorden, gelijk wij vertrouwen, bij velen gemaakt hebben, niet des te geruster de gewenschte vruchten opleveren, indien de gelegenheid gegeven wordt, door het herlezen van het gesprokene, de herinnering daaraan steeds levendig te houden? En hoe velen, wier medewerking, om het doel van het Gymnasium te bereiken, de spreker zoo heilzaam en vruchtdragend oordeelde, werden niet, hetzij door beroepsbezigheden, hetzij door andere redenen, verhinderd de openbare promotie bij te wonen; en zouden wij de belangstelling van die velen te groot achten, indien wij geloofden, dat zij het wenschelijk geacht hebben te kunnen lezen, wat zij niet hebben kunnen hooren? Voor hen, die de openingsrede van den rector hoorden, rekenen wij elke aanprijzing overbodig, maar het is vooral de laatstgenoemden, en niet minder alle toekomstige leerlingen van het Gymnasium en hunne ouders of voogden, die wij door deze weinige regelen op het belangrijke van die rede opmerkzaam hopen te maken; het zijn vooral deze, die wij door eene korte opsomming der hoofdpunten tot het lezen en behartigen daarvan meenen te moeten uitnoodigen.

De spreker heeft zich in zijne rede twee vragen ter beantwoording gesteld, de eerste: welk is het doel van het stedelijk Gymnasium, en hoe moet het dat doel bereiken? de tweede: wier medewerking wordt hiertoe vereischt? Wat het doel betreft. » Het was," zegt de redenaar, » eene school te stichten, die het middelpunt der voorbereidende oefeningen kon worden voor allen, die zich op de hoogte der tegenwoordige beschaving eene plaats in de groote maatschappelijke zamenleving wenschten te verwerven." De voormalige Latijnsche school werd hier vroeger bijna uitsluitend bezocht door hen, die zich, als aanstaande leeraars, bedeelers en handhavers van het regt, helpers in ligchaams- of zielelijden, die kennis van de oude talen en van andere wetenschappen wenschten te verschaffen, welke noodzakelijk vereischt werd, om tot de lessen der hoogeschool te worden toegelaten; terwijl de nieuwe talen, het Hoogduitsch, Fransch en Engelsch, voor den eigenlijken geleerde thans even onontbeerlijk als de oude, door dezen, zoo wel als door ieder ander, die zich in eene wetenschappelijke opleiding een middel wilde zoeken, om aan de stoffelijke belangen der maatschappij te kunnen medewerken, op andere inrigtingen geleerd werden. Deze Latijnsche school zocht dus slechts één oogmerk te bereiken, de opleiding namelijk der jonge lieden voor het akademisch onderwijs; het antwoord op de vraag, wat het doel van het Gymnasium is, geeft ons duidelijk te kennen, dat men zich bij de oprigting daarvan een tweeledig doel voor oogen heeft gesteld. Vooreerst voldeed de wijze, om de jeugd tot hoogere studiën den weg te banen, zoo als de spreker teregt aanmerkt, niet meer aan den eisch van het oogenblik: het noodzakelijke verband, waarmede het onderwijs in de nieuwere talen aan het hoogere verbonden moest zijn, ontbrak, en daardoor het middel, om tot eene ware eenheid te geraken in opleiding en onderwijs, in verstandelijke en zedelijke ontwikkeling. Dat verband te herstellen, is in de eerste plaats het doel van het Gymnasium. » Den knaap op te nemen," om hier de woorden des redenaars te bezigen, » om hem door eene wetenschappelijke behandeling der nieuwere talen langzaam voor te bereiden voor de meer ingewikkelde spraakkunst der ouden, hem zoo doende den weg daartoe te banen, de hinderpalen weg te ruimen, hem den overgang van de eene tot de andere geleidelijk te maken, door één' geest, éene rigting in het geheele spraakonderwijs te doen heerschen, en voorts om hem door eene grondige opleiding in de geschiedkundige wetenschappen en in de wiskunde in hare volle beteekenis te doen weten, wat het menschdom van de vroegste tijden af gedaan, gedacht, gevoeld en geleden heeft, hoe alles zich door den loop der eeuwen ontwikkeld heeft, en hem te leeren, streng en met orde te denken en zijne gedachten en begrippen te regelen, ziedaar, wat thans het Gymnasium vooral beoogt." Maar bij dit oogmerk, dat slechts eene wijziging in de inrigting te weeg bragt, heeft dat Gymnasium zich ook thans in de tweede, maar daarom niet in de geringere plaats, een tweede doel voorgesteld. Voorbij is de tijd, toen beschaving en geleerdheid voor dezelfde zaak golden, de eerste alleen in de geleerde scholen gezocht, en, voor zoo verre zij bestond, ook dáár alleen kon gevonden worden. Literatuur en kunst, vroeger uitsluitend een eigendom van den eigenlijken geleerde, worden thans algemeen beoefend; de wetenschappelijke beschaving wint steeds meer en meer veld; maar terwijl zij die vorderingen maakt, worden ook steeds hare eischen verhoogd, en van den krijgsman, den zeevarende, den landbouwer, den fabrikant, van een' ieder, in welken stand ook geplaatst, worden tegenwoordig kundigheden vereischt, waaraan vroegere dagen niet dachten. En is dit zoo, dan is het ongetwijfeld van het hoogste belang, dat een ieder, die zich onder de beschaafde klasse der maatschappij wil rekenen, die, om zich niet buiten den beschaafden omgang gesloten te zien, algemeene kundigheden wenscht te bezittten, in de gelegenheid gesteld worde, die opleiding te erlangen; dan is het van het grootste gewigt, eene voorbereidingsplaats te hebben, waar die noodzakelijke kundigheden op de volledigste wijze onderwezen worden. Of hier, vóór dat de hervorming van de Latijnsche school tot stand kwam, eene inrigting bestond, geschikt om aan dit oogmerk ten volle te voldoen, wij wagen dit niet te beslissen; maar volmondig bekennen wij, dat wij overtuigd zijn, dat die inrigtingen niet tot stand zouden hebben kunnen brengen, wat het Gymnasium belooft. Het zou ons te lang bezig houden, indien wij de wijze wilden schetsen, waarop men zich voorgesteld heeft, op het Gymnasium dat tweede oogmerk te bereiken; genoeg zij het te weten, dat de drie onderste klassen van het Gymnasium thans zoo ingerigt zijn, dat hij, die zich niet voor een' geleerden stand wil voorbereiden, zich daarop in de Moedertaal, het Fransch, Hoogduitsch en Engelsch die bekwaamheid kan eigen maken, welke thans als een vereischte beschouwd wordt, terwijl hij tevens zoowel in de geschiedenis en aardrijkskunde, als in de wiskundige wetenschappen een volledig onderrigt zal verkrijgen, voor zoo verre men dit met jonge lieden, die in den regel niet ouder zullen zijn dan 16 jaren, mag uitbreiden.

Doch genoeg over het doel van het Gymnasium, zoo als het ons door den redenaar is voorgesteld. Nog een oogenblik zullen wij stilstaan bij het tweede deel zijner rede, over hen, wier medewerking tot het bereiken van het doel van het Gymnasium vereischt wordt. Die personen zijn de curatoren, de leermeesters, de ouders en de leerlingen. Wij zouden den spreker onregt doen, indien wij wilden trachten, het belangrijke van het hier gesprokene in korte trekken aan te toonen. Ieder bijzonder punt, ieder volzin verdient gelezen en herlezen te worden, en het zou ons zeer verwonderen, indien niet een ieder de hier uitgedrukte gevoelens beaamde.

Een paar zinsneden meenen wij hier echter te moeten uitschrijven, niet omdat hetgeen daar gezegd wordt iets nieuws bevat, maar omdat wij weten, dat een ieder bij het lezen daarvan van hare waarheid zal overtuigd zijn, en tevens, omdat wij gelooven, dat, hoe algemeen ook de overtuiging van hare waarheid is, die zinsneden niet te vaak voor ouders en leerlingen kunnen herhaald worden. De eerste is uit de toespraak aan de ouders, waar de spreker zegt: „Het is ons evenwel niet onverschillig, wat gij, ouders of voogden, over onze inrigting oordeelt: want daarvan hangt veel, zeer veel voor haar af. Wanneer gij de overtuiging hebt, dat alle maatregelen, ook die, welke u soms als ouders mogen hinderen, alleen genomen worden in het waarachtig belang der maatschappij en uwer eigene kinderen, dan zult gij bij die kinderen den eerbied voor curatoren en onderwijzers, de hoogachting voor onze inrigting, de liefde voor het onderwijs aankweeken. Dan zult gij uwe huisselijke tucht met onze schooltucht verbinden, wel overtuigd, dat, wanneer die beiden te zamen en eenstemmig werken, de zaak der deugd en kennis bevorderd wordt." De laatste zinsnede, die ik gemeend heb te moeten uitschrijven, is genomen uit de toespraak tot de leerlingen, en hier vooral meen ik zonder aarzelen een' ieder' te kunnen vragen, of hij niet met den spreker instemt, wanneer hij tot de jongelieden zegt: „Van uwe pogingen zal het voornamelijk en in de eerste plaats afhangen, of wij ons doel bereiken. Meer dan aan uwe ouders, curatoren of leermeesters zal het aan u zelven liggen, of gij vorderingen maakt in kunde en beschaving, in wetenschap en letteren. Hij, die niet leert, wanneer onze inrigting op de proef goed bevonden wordt, moet het zich zelven in de eerste plaats en voor verre, verre weg het grootere deel wijten. Maar hij, die goede vorderingen maakt, mag dan ook met bescheidenheid, aan zich zelven meer, dan aan zijne meesters den lof daarvan toekennen. Wij kunnen u wel leeren, u wel den weg wijzen, daarop brengen of houden, u voor afwijkingen hoeden, u met dwang des noods op dien regten weg terug brengen; maar dat gij het u gebodene aanneemt, de lessen opvolgt, dat is geheel en al in uwe magt geplaatst, daarover moogt gij alleen u zelve aanklagen of vrijspreken; die verantwoording rust op u."

Groote, edele en roemrijke daden van onze voorvaderen der vergetelheid te onthouden, en dezelve als een voorbeeld aan te wijzen, is de pligt van een dankbaar nageslacht. De 28ste Augustus 1672 is een dag, in de geschiedrollen van ons Vaderland opgeteekend, waarop wij als Groningers niet alleen roem mogen dragen, maar die waardig is, door ons plegtig en feestvierend herdacht te worden; en wanneer wij een' blik op het tegenwoordige slaan, wanneer wij zien, dat Volken door staatkundige woelingen in onrust, vrees en angstige spanning leven — een' blik slaan op landen, waar troonen waggelen, Vorsten vlugten, en anders vreedzame bedrijvige straten met stroomen van menschenbloed worden bezoedeld, en wij dan op ons Vaderland nederzien, dan ontwaren wij, dat de gouden spreuk, de leus en de sterkte onzer voorvaderen: *Eendragt maakt Magt!* nog de leus en de sterkte is van een dankbaar nageslacht, dat zich met rondheid en raad, met wijsheid en kracht om den troon van een' wélwillenden en volkslievenden Koning schaart, diens troon niet schudt, maar schraagt en steunt.

Gruno's voorvaderen hebben in een' benaauwden hoogst zorgelijken tijd door volhardenden moed en trouw, door eendragt, in die dagen eene blijde toekomst voor Nederland doen aanbreken; de geschiedenis getuigt het, dat het behoud van Groningen in 1672 het behoud van gansch Nederland is geweest.

Met genoegen hebben wij dan ook vernomen, dat op den 28sten Augustus aanstaande het ontzet van Groningen feestelijk herdacht zal worden, alsmede dat er ook in den schouwburg alhier eene zinnebeeldige voorstelling zal gegeven worden, en wel door hen, die sedert het jaar 1836 elk jaar op den 28sten Augustus het hunne hebben bijgedragen, om het feestelijke van dien dag te vermeerderen; steeds hebben Groningens ingezetenen hunne belangstelling door welwillende medewerking getoond, thans biedt zich daartoe weder de gelegenheid aan, en wij vertrouwen, dat ook nu Gruno's feest- en kunstminnend publiek, door eene gunstige en ruime ondersteuning dier representatie, de vreugde en den luister van het gedachtenisfeest zal verhoogen.

Leest en oordeelt.

Sedert den 1sten Mei 1848 tot op heden zit er te Midwolda in het Oldambt een huisgezin bij den weg, dat aan alle weer is blootgesteld. Is zulks niet hemeltergend!!!

Moeten zij, wier pligt het is, hierin te voorzien, zich niet schamen voor ieder, bij wien nog een vonkje menschelijk gevoel bestaat?

Dat men zoo iets nog in den tegenwoordigen tijd moet zien!!!

In Barbarije hooren dergelijke dingen te huis, hier niet.

Q. te M.

Van den brief uit Noord-Amerika, ons door een geacht ingezeten dezer stad ter plaatsing ingezonden, zullen wij in ons volgend nommer een uittreksel mededeelen.

De kerkeraad der Hervormde gemeente te Delftshaven, voorzien willende in de vacature, veroorzaakt door het overlijden van ds. D. J. VAN BRANDENBURGH, heeft daartoe op den 7den dezer geformeerd een twaalftal van predikanten, waaruit dadelijk het volgende zestal is daargesteld: dd. H. J. DE BOER, te Ouderkerk-aan-den-IJssel; A. J. MOLENAAR, te Scheveningen; W. L. F. MOLTZER, te Waalwijk; J. SAFFRIE, van de Rijp; E. J. VAN SPANKEREN, te Zuidland, en D. VAN WIJNGAARDEN, te Zwijndrecht.

Bij besluit van den 28sten Julij 1848, no. 89, heeft Zijne Majesteit eervol emeritaat met pensioen verleend aan den heer A. J. VAN DER BURG, predikant bij de Hervormde gemeente te Zundert.

AMSTERDAM, 9 Augustus.

Wij vernemen, dat de Waalsche kerkeraad, op gisteren alhier overgegaan zijnde tot een nieuw beroep, na het bedanken van ds. DE DOMPIERRE DE CHAUFEPIÉ, de volgende nominatie geformeerd heeft: FRÉDERIC CHAVANNES, candidaat tot de Heilige dienst, bedienaar van het Goddelijke Woord in het canton du Vaud; FRANÇOIS CORNEILLE JEAN VAN GOENS, pred. te Leiden; VICTOR HENRI GUYE, pred. te Maastricht; DANIEL CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE, pred. te Leeuwarden.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 5 Aug., kapit. *Schuur* Agatha, van Dantzig; *Bakker* Zwaantina, van Hamburg; *Roozeboom* de Eendragt, van Norden; den 6den *de Vries* vr. Ida, van Tonningen; den 7den *Scholtens* vr. Wicherdina, van Sunderland. — Te Texel den 7 Aug., *de Groot* Jacoba, van Suriname. — Te Helvoet den 7 Aug., *Wilkens* Harmonie, van Archangel. — Te Fernambuck den 3 Junij, *Koster* Catharina, van Hamburg. — Te Livorno den 28 Julij, *Steffens* Anna, van Genua. — Te Bolderaa den 29 Julij, *Visser* Harmonie, van Amsterdam. — Te Pillau den 1 Aug., *Post* Afina, van Hamburg. — Te Dantzig den 28 Julij, *Zuininga* Frouwina Steenhuizen, van Amsterdam; *Flik* Catharina, van Rotterdam; *Faber* Maria, van Edam; *Vos* Margina Wilhelmina, van Plymouth; *Lukens* Gesina Johanna, van Schiedam; den 29sten *Postema* Gesina, van Amsterdam; *Timmer* Elisabeth, van Dordrecht; den 30sten *de Winter* vr. Catharina, van Amsterdam; *Zwaal* Barend, van Harlingen; *de Groot Bakker* Katharina, van Groningen; *Hazewinkel* jonge Hendrik, van Londen; *Engelsman* Dina Marchina, van Stavanger; den 1 Aug. *Stubbe* Jandina, van Hamburg. — Te Altona den 3 Aug., *de Vries* vr. Wobbegina, van Amsterdam. — Te Hamburg den 5 Aug., *Koobs* Gesina, van Makkum. — Te Cuxhaven den 2 Aug., *van der Wouden* Hoop en Liefde, van Rostock n. Rotterdam. — Te Bremerhaven den 2 Aug., *Drewes* vr. Johanna, van Amsterdam. — Te Gravesend den 3 Aug., *Franken* Harmonie, van Marseille. — Te Dundee den 3 Aug., *Mulder* Maria Catharina, van Rotterdam. — Te Tonningen den 1 Aug., *Jonker* Alida, van Seaham.

Binnengekomen te Amsterdam den 8 Aug., kapit. *Das* Jacoba, van Seaham; *Teensma* jonge Brechtus, van Petersburg; *Swart* Helena, van Riga; den 9den *Brouwer* Elisabeth, van Dantzig. — Te Havana den 12 Julij, *de Haan* Fortuna, van Rotterdam. — Te Deal den 6 Aug., *Mulder* Sara Maria, van Amsterdam n. Genua. — Te Bremerhaven den 5 Aug., *Rozema* Gezina Jantina, van Londen; *Veltkamp* Anna Margaretha, van Groningen; *Gerritsma* jonge Gerrit, van Petersburg.

In lading te Stockholm den 28 Julij, kapit. *Bontekoe* vr. Geertruida, naar de Noordzee.

Vertrokken van Amsterdam den 6 Aug., kapit. *Joosten* Alberdina, naar Rostock; den 7den *Hazewinkel* Alberdina, naar Bordeaux; *Meijer* Margina, naar Newcastle; den 7den *Potjer* Emma Obina, naar Genua; den 8sten *de Haan* Henrietta, naar Livorno; *Klontje* Meinsina en *Matroos* de jonge Dirk, beide naar Hamburg. — Van Vlissingen den 5 Aug., *de Groot* jonge Cornelis, naar Grangemouth; *Schuth* Jacomina, naar Pillau. — Van Pillau den 31 Julij, *Fenenga* Welvaart en *Posthumus* Anna Willem, beide naar Amsterdam; *Faber* Johanna Mulder, naar Engeland; *Huisman* vr. Gesina, naar Lynn. — Van Hartlepool den 4 Aug., *Duintjer* Catharina, naar Amsterdam. — Van Dantzig den 28 Julij, *de Groot* Jantina, naar Amsterdam; den 31sten *Kok* Hollands Treuw, naar Edam; *Mulder* Etina, naar Oldenburg; *de Boer* Hendrika Annagina, naar Groningen; *Meijer* Pieter Hendrik, naar Purmerend; *de Jonge* de Weldaad, naar Guernsey. — Van Tonningen den 31 Julij, *Rasker* Margrieta, naar Amsterdam; *Brons* Helena Brons en den 2 Aug. *de Jonge* Jantina, beide naar de Noordzee. — Van Hamburg den 4 Aug., *Ketelaar* de Hoop, naar Koningsbergen.

Vertrokken van Amsterdam den 8 Aug., kapit. *Donema* Renske Hooites, naar Petersburg. — Van Texel den 8 Aug., *Puister* Rika, naar Londen; *Ouwehand* Germania, naar Hull; terug uit zee *Zeijlstra* Goede Verwachting, naar Batavia, met schade aan het ijzerwerk van den boegspriet. — Uit het Vlie den 5 Aug., *Broeksma* Ida Hillechiena, naar Wismar; *Mooi* Cornelia, naar Alesund; *Kiers* Magdalena, naar Bergen. — Van Helvoet den 8 Aug., *Bakker* Neptunus, naar Liverpool. — Van Brielle den 8 Aug., *Bakkering* Ulrika, naar Memel; *Vos* Jantina, op avontuur. — Van Bremerhaven den 5 Aug., *de Jonge* vr. Johanna, naar Rotterdam.

Het uit Petersburg te Dantzig aangekomen Holl. schip *Jacoba*, kapit. Muntendam, heeft aldaar eene vracht naar Amsterdam à 20 fl. per roggelast bekomen, in Koningsbergen te laden, werwaarts het vertrokken is.

Gepraaid den 4 Augustus, bij het Zuidvoorland, het schip *Prins Hendrik*, kapit. Smit, van Amsterdam n. Batavia.

Men meldt uit Rochefort, d.d. 3 Aug.: Heden morgen is op de Noordpunt van het eiland Oleron totaal verongelukt een schip, vermoedelijk komende van Cette of Bordeaux, de naam onbekend. Van de lading zijn 26 stukken voorloop in goeden staat geborgen, te weten: één stuk, gemerkt H.; 13 stukken, gemerkt K. C. (waaronder een C.); 2 stukken, gemerkt D. O. Z.; 2 stukken, gemerkt I. B.; 2 stukken, gemerkt M. S.; 2 stukken, gemerkt D. O. Z. B. Q. F.; 1 stuk, gemerkt J. C. G.; 1 stuk, gemerkt M. E. D.; 1 stuk, gemerkt A. H.) en 1 stuk zonder merken.
E. C.)

ZOUTKAMP, 9 Augustus. Vertrokken den 6den kapit. *Pronk* Roelina, den 8sten *Stomp* Leentje en *Wegener* Gebroeders, alle drie naar Noorwegen. — Zeilklaar, *de Jonge* Jantina en *Bieze* Elsina, beide naar Londen; *Mulder* Feika Jantina, naar Stokholm.

DELFZIJL, 9 Augustus. Binnengekomen den 6den kapit. *Dijkstra* Fenna, van Krageroe; *Schreuder* Alida Gezina, van Brevich; *van der Werff* Sijlina Titia, van Larwich; *Schol* Antje, *Dallinga* Constantia, *Pluim* Antina en *Puister* vr. Maria, alle vier van Emden; *Visser* vr. Tietje, van Bremen; den 7den *Stenger* Vriendschap, *Riepma* Agatha en *Scheppers* Eendragt, alle drie van Larwich; *Plukker* juffer Hinderika, van Frederikstad; den 9den *Wilkens* Jantina, van Larwich. — Vertrokken den 7den *Panjer* vr. Wijka, naar Bremen; *Pot* Weldaad, naar Noorwegen; *van der Horst* de 4 Gebroeders en *de Groot* de 2 Gebroeders, beide naar Emden. — Zeilklaar den 7den, *Homvelt* Geertruida, naar Suriname.

205de KONINKL. NEDERL. LOTERIJ.

Trekking der Vijfde Klasse.

9de Lijst. No. 17894 een prijs van *f* 100,000. No. 8763 een prijs van *f* 2500. — *10de Lijst.* No. 2498 een prijs van *f* 2500. — *11de Lijst.* No. 17827 een prijs van *f* 1500.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 4den tot en met den 10den Augustus 1848 zijn te *Groningen* geboren 8 zoons en 12 dochters; gehuwd 3 paren; overleden 9 ouden en 7 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 8 Augustus.

TARWE.			GERST.			
Oude	℔ *f*		O. Winter	℔ *f*		Bl. Voer 42 » *f* 2,50
Oml.	72 » »	8,00	»	» »		Zw. Voer 38 » » 2,35
»	74 » »	8,50	N. dito	54 » »	3,75	» 41 » » 2,50
Old.	70 » »	6,85	»	56 » »	4,05	» 44 » » 2,70
»	72 » »	7,35	»	58 » »	4,40	BOONEN.
»	74 » »	7,85	»	» »		Paardb. *f* 4,50,75 *f* 5,25
ROGGE.			Knobbe	58 » »	3,60	ZADEN, ENZ.
Inlands.	66 ℔ *f*	4,85	»	60 » »	3,90	Gr. Gort *f* 6,50,75
»	68 » »	5,25	HAVER.			Par. 100N. *f* 9,50 a *f* 12,50
»	70 » »	5,65	Dikke	44 ℔ *f*	2,85	Kools. van *f* 7,25 tot *f* 9
BOEKWEIT.			»	47 » »	3,15	Cromb. *f* 9,50,75 *f* 10
Gr. Zd.	62 ℔ *f*	4,60	»	50 » »	3,45	Raapol. p.V. *f* 33 a *f* 33,50
»	64 » »	5,00	»	52 » »	3,65	Boter ¼ Ton 1ste soort
»	66 » »	5,40	»	» »		*f* 27 a *f* 27,50
Zw.Zd.	» »		Bl. Voer	38 » »	2,30	2e Dito *f* 25 a *f* 25,50
Veen	64 » »	4,60	»	40 » »	2,40	Dito Old. *f* 24½ a *f* 25

Tarwe als voren. — Rogge veel aan en 20 cents lager verkocht. — Boekweit goed prijshoudend. — Gerst iets lager afgegeven. — Dikke Haver wel zoo aangenaam; Voersoorten in een doen. — Boonen als voren. — Gort prijshoudend. — Koolzaad meer aan en algemeen wak van kwaliteit; de vraag hiervoor gering zijnde, is hetzelve grootendeels onverkocht gebleven.

ROTTERDAM, 7 Aug. Tarwe, Witte Zeeuwsche, Vlaamsche, Overmaasche en Flakkeesche, (gewas 1847, met een' geruimen aan-

voer, en door mindere vraag ter verzending 10 à 20 cents lager, vrij wél opgeruimd; puike van ƒ 8,20 tot ƒ 8,40; middelbare van ƒ 7,80 tot ƒ 8,10; mindere van ƒ 6,70 tot ƒ 7,60 per mud. Poolsche stil; roode soorten met mindere behoefte, en vorige prijzen slechts bij uitslijting bedongen: 162, 163 ℔ Hooglandsche Kleefsche ƒ 285, ƒ 290; 161, 163 ℔ Kleefsche ƒ 265, ƒ 270; 159, 160 ℔ Bovenl. ƒ 260, ƒ 263; 157, 158 ℔ dito ƒ 247, ƒ 255; 155 ℔ Petersburger ƒ 215; 158 ℔ Cubanka ƒ 260. — Rogge. Nieuwe Zeeuws. en Vlaamsche met een' goeden toevoer, en door mindere begeerte 20 cents lager; de puikste klussen mooi van stuk en droogte, van ƒ 5,40 tot ƒ 5,60, mindere van ƒ 5 tot ƒ 5,30; jarige mede 10 cents lager naar deugd, van ƒ 4,75 tot ƒ 5,40 per mud. Andere soorten minder gezocht en de omgang van geen belang: 148, 150 ℔ Rijn ƒ 160, ƒ 165; 149 ℔ Overijsselsche ƒ 165; 144 ℔ Libau ƒ 180 en te Delftshaven te leveren 142 ℔ Riga ƒ 160; 150 ℔ Limburger ƒ 167. — Gerst. Nieuwe Zeeuwsche en Flackeesche winter ruim ter markt en de kwaliteit minder goed, dan de vorige week; de puikste hield tamelijk prijs van ƒ 4,30 tot ƒ 4,50; maar mindere wel zoo laag van ƒ 4 tot ƒ 4,20 verkocht; jarige winter en zomer wel te verkoopen, beide van ƒ 3,60 tot ƒ 3,80 per mud; andere soorten prijshoudende: 129 ℔ nieuwe Bovenlandsche winter ƒ 132; 138 ℔ Pommer ƒ 168. — Haver met weinig handel; Zeeuwsche en Overmaassche als voren; korte van ƒ 2,60 tot ƒ 3,30; lange van ƒ 2,20 tot ƒ 2,70 per mud. In andere soorten niets omgegaan. — Boekweit door mindere behoefte ƒ 5 à ƒ 10 lager; op 140 ℔ Noord-Brabandsche ƒ 172, ƒ 175, ƒ 180; Groot-Brabandsche ƒ 185; Groninger Zand ƒ 175 en Oostvriesche Veen ƒ 164. — Erwten. Van Nieuwe Zeeuwsche Blaauwe waren wederom eenige klusjes ter markt, droog, goed van stuk en gaaf, welke op de kook van ƒ 7,50 tot ƒ 8 per mud zijn geplaatst. — Koolzaad met afnemenden toevoer en slechts ca. 250 lasten aan; door mindere vraag ruimde hetzelve tot ca. 1 p. vl. lager maar ten deele op: puik Zeeuwsch, Vlaamsch en Overm. in zakken en gestort 53, 54 p. vl.; minder dito 50, 52 p. vl.; Flackeesch 50, 51 p. vl.

AMSTERDAM, 9 *Augustus*. Tarwe tot vorige prijzen met goeden handel: 131 ℔ r. Odessa ƒ 250 in entr. In cons.: 129 ℔ b. Pools. ƒ 315; 124 ℔ b. Pools. ƒ 285; 127 ℔ Nassau-Dietsche ƒ 290; 131 ℔ Rijn ƒ 280; 131 ℔ Kubanka ƒ 245; 126, 127 ℔ Zeeuws. ƒ 263, ƒ 265, ƒ 270; 137 ℔ Hoogl. Kleefs. ƒ 300; 129 ℔ Groninger ƒ 255. — Ongedroogde Rogge tot verhoogde prijzen, gedroogde tot vorige prijzen met goeden handel: 127 ℔ Pommer ƒ 193; 125 ℔ Groot-Brab. ƒ 186; 123 ℔ Munsters. ƒ 182; 122 ℔ Holst. ƒ 175; 117 ℔ Petersb. ƒ 160; 118 ℔ Deens. ƒ 152; 119 ℔ Holst. ƒ 165. — Gerst in een doen: 112 ℔ Deensche ƒ 170; 108 ℔ n. Eijerl. ƒ 159. — Haver, 80 ℔ dikke ƒ 100. — Boekweit prijsh. en weinig ter veil: verkocht 123 ℔ Holst. ƒ 197.

Koolzaad ½ p. vl. lager; Waard en Groes 50 p. vl.; op 9 vat in Aug. 57 p. vl; Sept. 58 p. vl.; Oct. 58½ p. vl; Nov. 59 p. vl.; April 59½ p. vl. — Lijnzaad in een doen: 107, 108 ℔ Egypt. ƒ 250. — Raapolie dadelijk en op levering niet williger: per 6/w. ƒ 34,50; vlieg. ƒ 33,50; Sept. ƒ 33,50; Oct. ƒ 34 a ƒ 33,75 a ƒ 34; Nov. ƒ 34.25 a ƒ 34 a ƒ 34,25; Dec. ƒ 34,50 a ƒ 34,25 a ƒ 34.50; Mei ƒ 35 a ƒ 34,75. — Lijnolie per 6/w. ƒ 27,50; vlieg. ƒ 26,50. Hennepolie per 6/w. ƒ 36; vlieg. ƒ 35.

LONDEN, 4 *Augustus*. Holl. Boter is voor de betere merken 2 a 4 sh. terug gegaan, doch bleef voor de andere soorten onveranderd; er had een goede omgang plaats en de markt sloot ferm; beste Holl. 80 a 82 sh.; inferieure 60 a 62 sh., beste Vriesche 92 a 96 sh., inferieure 76 a 86 sh.; beste Groninger 70 a 76 sh., inferieure 66 a 68 sh., beste Zwolsche 80 a 82 sh.

LONDEN, 7 *Augustus*. Bij den aanvang der markt bedong inl. Tarwe iets meer geld dan ll. Maandag, doch later werd de handel lusteloos op de prijzen van dien dag. In geëntreposeerde of zeilende partijen ging zeer weinig om. Gerst goed prijshoudende. Haver onveranderd. Nieuwe witte Erwten 1 a 2 sh. duurder. Boonen ferm, doch onveranderd.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 9 *Augustus*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 43 3/16, 43½, 43½; Dito Cert. 3 pCt. 50 9/16, 50¾, 50¾; Dito Dito 4 pCt. 67⅝, 67⅞, 67⅞; Amort. Synd. 3½ pCt. 65½. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 35½, 35¼. — SPANJE, L. bij *Ardoin* van 85 £ 5 pCt. 8½, 8⅝; Dito Dito van 510 £ 5 pCt. 8 3/16; Dito bij dito, Onbep. Stukk. 5 pCt. 8⅜; Dito 3 pCt. 25, 25⅛; Dito Binnenl. a 6 m. 3 pCt. 17⅞, 18, 18; Coup. *Ardoin* 5⅞, 6⅛. — PORTUGAL, te Londen 4 pCt. 18¼, 18⅜, 18¼. — RUSLAND, Oblig. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 96¼; Dito dito 1828 en 1829 5 pCt. 96⅜; Cert. bij dito 1831 en 1833 5 pCt. 84; Dito bij *Hope* 4 pCt. 75¼, 75½, 75¼; Dito bij *Stieglitz en comp.* 4 pCt. 74⅜, 74⅜; Inschr. in Assign. 6 pCt. 56½, 56 9/16. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 62, 63, 63; Dito 2½ pCt. 33 1/16, 33¼, 33⅜; Weenerbank, bij *Goll en comp.* 5 pCt. 75; Louis. bij *Hope* 5 pCt. 79; Braz. 5 pCt. 72; Dito 1843 5 pCt. 70½, 71; Venez. 2½ pCt. 14½.

De stemming in onze binnenl. fondsen was heden over het algemeen iets aangenamer, bij vrij levendige affaire in Integralen.

Van vreemde effecten was voornamelijk naar Oostenrijksche, bij geanimeerden omzet, tot verhoogde prijzen veel vraag.

De Spaansche fondsenmarkt vertoonde veel levendigheid, wat Binnenl. 4 pCts. betreft. Deze zoowel als de buitenl. 3 pCts. waren wederom tot verhoogde koersen gevraagd. Ardoins onveranderd.

Koers van het geld: Prolongatie 2½; Beleening 2½; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uren: Integr. 2½ pCt. 43½; Ard. a £ 510 8 3/16; Binnenl. 3 pCt. 18 1/16.

ADVERTENTIEN.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

*** Heden beviel van eenen wélgeschapen ZOON MARIA FRANCINA PHILIPPINA WALLER, geliefde Echtgenoote van

JACs. ZEPER.

LEEUWARDEN, 6 Augustus 1848.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eene *DOCHTER* M. M. M. GIESE — ARENSMA.

GRONINGEN, 7 Augustus 1848.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER Vrouwe A. M. J. DE RANITZ, geliefde Echtgenoote van

S. M. S. DE RANITZ.

NIJMEGEN, 3 Augustus 1848.

*** HAVELTE, 8 Augustus 1848. Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER T. HOLWERDA, geliefde Echtgenoote van

J. J. SWIERS, *Predikant.*

*** Getrouwd:

UBBO PETER OKKEN,
Theol. Doct. en Pred. te *Solwerd* en *Marsum*,
met
BAUWINA HENDERICA VAN DER TUUK.

UITHUIZEN, 3 Augustus 1848.

*** HEVESKES-KLOOSTER, 8 Augustus 1848. Heden morgen overleed mijne geliefde Echtgenoote HANNA SIEBENS, in den ouderdom van bijna 71 jaren, van welke wij ruim 50 door een gelukkig huwelijk waren vereenigd. Zelf aan het ziekbed gebonden, treur ik met mijne 8 Kinderen en 5 aangehuwde over dit verlies; doch de hoop op een zalig wederzien moge onze droefheid lenigen.

R. J. OOSTERVELD.

*** EAUX BONNES, Dept. *des Basses Pyreneés*, in *Frankrijk*, 25 Julij 1848. Heden ontsliep alhier, na een langdurig lijden, mijne geliefde Echtgenoote, Vrouwe P. M. A. C. Baronnesse VAN CAPELLEN, mij nalatende drie Kinderen, te jong om hun groot verlies te beseffen.

O. W. HORA SICCAMA,
Lid van de Algemeene Rekenkamer.

Uit hoofde van den verren afstand, gelieven Familiebetrekkingen en Vrienden deze als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Heden overleed ons eenigste KINDJE.

GRONINGEN, 6 Augustus 1848.

JOH. M. VAN SAANEN.
A. H. C. VAN SAANEN—WIJCHERS.
Eenige kennisgeving.

*** KALKWIJK, 7 Augustus 1848. Heden overleed, zeer onverwachts, mijne geliefde Echtgenoote M. J. KNEUBEL, in den ouderdom van bijna tweeënveertig jaren, mij nalatende drie Kinderen.

B. S. D. BEER.

*** Heden overleed, na eene korte ongesteldheid van eenige dagen, GRIETJE KLAASSENS GREIN, in den ouderdom van 65 jaren, ten Huize van de Wedw. R. VAN DER MOLEN, buiten de Apoort.

GRONINGEN, 8 Augustus 1848.

*** Heden ontsliep zacht en kalm, na eene langdurige sukkeling, in ruim zeventigjarigen ouderdom, mijne teeder beminde Moeder GEBBINA MARIA STRENGHOLT, Weduwe LIESSENT.

ZUIDBROEK, 8 Augustus 1848.

J. M. VAN LIESSENT.

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.